

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1974

BRNO 1975

V druhé fázi výzkumu byl v areálu sídliště odkryt půdorys č. 26, a to opět přesně v rozmezí, jak byl předem podle dosavadních poznatků propočítán při rozměřování terénu. Kamenné vyšetřování dna pece na hliněném podloží se zachovalo téměř v úplnosti, jen destrukce její kopule byla shrnuta k západu mimo půdorys ve směru terénního svahu. V dostatečné průkaznosti sedochovalo také kamenné základové podložení stavby, potvrzující hákovitý tvar L-půdorysu jako u všech ostatních domků v Konůvkách. Kromě keramiky bylo nalezeno mnoho železných předmětů.

Fortsetzung der Grabung in Konůvky im Raume von Slavkov Gemeinde Heršpice bei Slavkov /Bez. Vyškov/. Im Jahre 1974 setzte die Abdeckung des Friedhofes fort. Festgestellt wurden Grundmauern einernicht grossen Dorfkirche und weitere Gräber auf den Terrainterrassen. Auf der Siedlung deckte man den Grundriss des Gebäudes Nr. 26 ab.

VÝZKUM ZANIKLÉ STŘEDOVĚKÉ VESNICE VILÉMOV NA DRAHANSKÉ VRCHOVINĚ, OBEC RUPRECHTOV

/okr. Vyškov/

Dagmar Š a u r o v á, Historické muzeum města Slavkova

Pro pokračování ve výzkumu r. 1974 byla zvolena destrukce stavení č. 13 podle předběžného plánu univ. prof. E. Černého /in Časopis společnosti přátel starožitností r. 1962 č. 2 a Sborník ZSV v ČSSR ve světle archeologických výzkumů 1971, Slováké museum Uherské Hradiště/. Relikty stavení sejevily v místním lesním terénu čtvercovitou vyvýšeninou, mírně proláklou ke svému středu. Byla téměř bez porostu, jen při okrajích rozvaleného zdiva stály vyšší konifery, podobně jako tomu bylo na ostatních zborčených objektech zaniklého Vilémova.

Na okrajích vyvýšeniny, zcela mělce pod humusem jsme odkryli kamenné zdivo, zachovalé do výše 50 cm, z velké části oboustranně lícované. Proláklina se vytvořila nad vnitřkem stavení. Lícování zdiva jeví se na severozápadní vnější stěně stavby jakoby dvojitě, schodovité, pravděpodobně šlo v těch místech o zpevňující úpravu zdiva při zemi. Jinak jsou některé vnější strany zdiva zčásti rozrušeny, pokleslé, protože vnější terén je níže než podlaha stavení. Zdivo je však poměrně pevné, s kvalitním hliněným pojivem hnědé barvy. Nálezová situace nasvědčuje tomu, že podlaha byla vydlážděna velkými plochými kameny.

Stavení je jednoprostorové, jeho vchod byl pravděpodobně na levé části jihozápadní stěny, kde se nenachází vyšší zdivo, nýbrž nízké ploché kameny, na kterých mohl spočívat dřevěný práh. V těch místech jsou také rozloženy kořeny borovice, která stojí na zdivu.

V severním rohu místnosti byla pec. Jevila se kamennou, velmi jednoduchou destrukcí bez výmazů, značně kontrastující s poměrně dokonalým vyzděním domu. Nebýt červeného opálení pecních kamenů, bylo by topeniště těžko identifikovatelné. Jeho odkryvem byl však splněn hlavní záměr výzkumu, spočívající ve zjištění, jaký typ domácích pecí byl používán ve středověkém Vilémově a zda-li podkovovitá a struskou naplněná pec ve stavení č. 1, které bylo zkoumáno r. 1963, byla pecí kovářskoželezářskou či pouhou pecí domácí.

Tuto otázku měl zodpovědět již výzkum r. 1973, kdy bylo odkryto stavení č. 14, ve kterém však nebyla pec vůbec nalezena, protože šlo nejpravděpodobněji o špýchar.

Teprve tedy pec ve stavení č. 13 plně prokázala, že běžnou domácí pecí ve Vilémově bylo jednoduché topeniště typu kamenného krbu, stojícího v rohu jednoprostorového domku a tudíž, že prostorná, ležatá pec podkovovitého tvaru se struskou a zbytky železa ve větším, tříprostorovém stavení č. 1 mohla sloužit jako jednoduchá tavírna železa pro místní kovářskou výrobu.

Výzkum ve Vilémově bude pokračovat r. 1975.

Grabung der mittelalterlichen Dorfwüstung Vilémov auf der Drahaner Hochebene, Gemeinde Ruprechtov, /Bez. Vyškov/. Die Grabung setzte mit der Abdeckung des Gebäudes Nr. 13 fort, das einräumig mit einem einfachen Steinofen in der Nordecke des Raumes ist. Die Grabung bewies, dass ein derartiger Typ einer Feuerstätte in diesem Dorf üblich war, während der grosse liegende Ofen mit Schlacke und Eisenüberresten, im Jahre 1963 in Gebäude Nr. 1 abgedeckt, als Eisenschmelzofen für die lokale Schmiedeproduktion diente.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1974

Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík

Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský

Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá

Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Životská

Na titulním listě : stříbrná spona z doby stěhování národů ze Šakvic

Tisk : Geografický ústav ČSAV v Brně

Evidenční číslo : ÚVTEI-73332

Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné